

**nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költség hozzájárulás
kapcsolat**

Tartalom

1.oldal

próza, versek

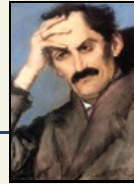
Baranyi Ferenc: Feleselés
Gligorics Teru:
Halkan siratja egy dal...
Kis-Mezsei Katalin: A tegnapi rabjai
Kooosán Ildikó: József Attilához
Lehoczki Károly: Az én dalom
Pethes Mária: József Attila világseb
Sárközi László: Prologus
Szepes Erika: Tis
Tompai Mihály: Madár fiaikhoz
Vadász János: Ezredvég

2.oldal

próza, versek

Ady Ágota: Lélekfogytig
Albert Lőrincz Márton: Két haiku
Balogh Örs: Ufólázam lenne?
Bányai Tamás: Egy sziget meséje
Bárdos László: Egy természetfilmre
Bodó Csiba Gizella: Korok viharában
Debreczeny György:
peckesen járkál a kiskakas
Demeter Zsolt: A Napot adom
Dobrosi Andrea: Game over
Fetykó Judit:
Berti, meg azok a dolgok
G. Ferenczy Hanna: A libegőn
Hoitsy Horváth Edit:
Rész szerént való
Kajuk Gyula: Részeg poeta
Kamarás Klára: Végelszámolás
Karaffa Gyula: A hihető madonna
Kardos András:
Száll a kakukk - fészkére...
Kő-Szabó Imre: Strandszezon
Lelkes Miklós: A tavasz kezdete
Mándy Gábor: Vonat
Mentovics Éva:
Üzenet a sír pereméről
Nógrádi Gábor: Anya
Péter Erika: Rémalom
Pethő T. Gábor: Egy munkás halálára
Rada Gyula: A fákhöz
Ricza István: Útkereséshez
Végh Sándor: Tanács
Verasztó Antal: Valóságmesék
Vihar Judit: Öt haiku

**3.oldal
műhely**

*„Az áruló irástudó...nem avval lesz
árulóvá, ha lába nem megy egyenesen a
Csillag felé, melyre ujjal mutat.
Az árulást akkor követi el, ha nem is
mutat többé a csillagra.”*

Babits Mihály

Tompa Mihály
Madár fiaikhoz

Száraz ágon, hallgató ajakkal
Meddig ültök, csüggedt madarak?
Nincs talán még elfeledve a dal,
Melyre egykor tanítottalak?!
Vagy ha elmúlt s többé vissza nem jó
A vig ének s régi kedvetek:
Legyen a dal fájdalmas, merengő,
Fiaim, csak énekeljetek!

Nagy vihar volt. Feldult berkeinken
Enyhe, árnyas rejtek nem fogad:
S ti hallgattok? elkészültök innen?
Itt hagynátok bús anyátokat?!
Más berekben másképp szól az ének,
Ott nem értik a ti nyelvetek...
Pusztá bár, az otthonos vidéknek,
Fiaim, csak énekeljetek!

Hozzatok dalt emlékül, a hajdan
Lomb- s virággal gazdag tájirúl;
Zengjétek meg a jövőt, ha majdan
E kopár föld újra felvirúl.
Dalotokra könnyebben derül fény,
Hamarabb kihajt a holt berek;

KÖNYVAJÁNLÓ

**A
MERCATOR STÚDIÓ**
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A keresz árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj úján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskótó István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenádnél
Pápay Aranka: Örvények felett

**A MEK-ről letölthető
művek**

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Dobrosi Andrea: Csendpelyhek
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskótó István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskótó István: Az öreg Joe
Kaskótó István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tensz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Alkotóház
Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Canadahun
Fullextra
Galamus-Csoport
Hetedhétathár
Irodalmi Epreskert

Vihar Judit:
Hibbant vénember-e a kedves bópeér?

4. oldal

klasszikusaink

Weöres Sándor

II. rész, versek

új

5. oldal

mikroszkóp

Szabolcs Piroska rovata

6. oldal

gondolatok

Krémer Ferenc és

Márton László

jegyzete.

elfeledettek
archívum

Jules Mouquet
Flute sonata

Belgian Radio & Television
Philharmonic Orchestra
Jean Belge vezényel

A jelennek búját édesitvén:
Fiaim, csak énekeljetek!

A bokorban itt az ősi fészek,
Mely növelte könnyű szárnyatok;
Megpihenni most is abba tértek,
Bár a fellegek közt járjatok!
S most, hogy a szél összevissza tépte:
Ugy tennétek, mint az emberek?
Itt hagynátok, idegent cserélve...?
- Fiaim, csak énekeljetek!

Derkovits Gyula:

Dózsa sortozat II. Kaszafenő paraszt.

Klubháló
Kodály László
Lelkigyakorlatok
Magyar Elektronikus Könyvtár

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Arany-Tóth Katalin
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T. Agoston László

**Naplók, jegyzetek.
(blog)**

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kamarás Klára
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Koosán Ildikó
József Attilához

Velem vagy újra itt, nem kérdezem, miért is,
könnyű a délután, fölém derül az ég is,
friss nyírfaágakon árnyéka, csöndje lebben,
tavaszi selymes ár, ahogy még soha szebben.
Egy vén rigó füttyül, jó karmesterhez illik,
a kórus válaszol, lelkem lelkedre nyílik.
Zenél a rím szavakban, fecseg a dallamon,
ma rólad szól, s ma nekem, nem üzöm el, hagyom.
Eljöttél, víg a ház, fényre nyit ablakom,
veretes bibliám, verseid olvasom.
Mormolják, s hallgatom, az ismerős sorok
a holnapot, a rendet, ahogy te gondolod.
Gyárudivaron ha kószálsz, elér az alkonyat,
lázong veled az éj, a sínre zárt vonat.
Érzem, nem könnyeden lépsz át a könnyeden,
szívárványcsöppjein a bánat visszanez,
szerelemeid ölelni mégis lendül a kéz...
Lélekbúvárod én, engedd meg hadd legyek,
ha kérdenek majd rólad, tudjam az éneked,
mert korhadó a sors, varázsa nincs mesénknek,
mint összetört cserép, üres és torz az élet,

Pethes Mária
József Attila világseb

Hallom
mostanában nem lehet
órát igazítani a vonatokhoz
Bezzeg az én időmben
a tizenkettőnyolcvannégyes
halál pontosan vontatta
megterhelt acélkerekeit
szalmaláng-létem fellobbanó ívfényébe
hogy még egyszer utoljára
belém vakuljon a világ

Még láttam a szárszói hársfák
levele hátán végigfutott valamiféle
koituszos remegés és a sínek közé kerített
csikófüvek hangosan nyerítettek
amint elgörgő testem után
fektükből feltápáskodtak
Aztán sötétkék szodalitkővé vált az ég
és pillantásomat fekete-fehér
zárványba zárta

dühödtebb lett a kor, tompább az érzelem,
a régi gazdák kerthén ma boitorján terem.

Baranyi Ferenc
FELESELÉS

Angyalok: Csak ezt megússzuk szárazon,
aztán jobban vigyázunk!
Minden fenytés, bántalom
szárnytollainknak árt nagyon –
s lábunkon kell megállnunk!

Ördögök: Az ördög, mint a macska,
nem esik, csakis talpra,
s poklába bú, ha baj van:
bunker is, lám, a katlan.

Angyalok: Nekünk a sorsunk mostohább,
elég egyszer hibáznunk,
és Istenünknek ostorát
nyomban megérzi hátunk!
Az Úr egyből pokolra lök,
ha eltörünk egy korsót...

Ördögök: És így lesz jó, mert ördögök
lesztek ti is azonmód!
Nincs büntudat, nincs szájalom,
ez itt a végleges rend:
a rombolás, az ártalom
nekünk használ, de oly nagyon,
hogy új vizzályra serkent!

Angyalok: A Teremtés után sokat javult a helyzet:
azon csüggött az Úr, mit hat napig teremtett,
nem koncentrált miránk, csupán az új világra,
így büntetlen maradt sokunknak sok hibája.
S most, hogy megsemmisült a Föld, e balga bolygó,
megint csak ránk figyel az Úr – s ez nem nagyon jó,
újra reszkethetünk a kénköves pokoltól:
orron koppint az Úr, ha bármiért megorrol.

Kis-Mezsei Katalin
A tegnapi rabjai

Múlttá vált álmok és megfagyott könnyek
vénuilt márványablán sorjázó nevek
megfáradt szerelmek porrá lett hitek
- bezárt szeműeken nem segíthettek.

Nem tudok várni elvetélt csodákat
öreg sírok között utam nem vezet
kiégett szerelmek hamvát nem őrzöm
sárgult képek alá gyertyát nem teszek.

Engem a holnapok hívnak már táncba
örök-új hajnal játszik az ablakon

Hallom
ötször temetettek
ide-oda hurcolásztatok
ha egyáltalán maradéktalanul összeszedtetek
Hagyatatok volna ott
szerelem-villámcsapástól agyon ütötten
A fene sem akarta
hogy szánakozó újsághírben
legyen téma leszakadt jobb karom
Nekrológok főszereplője sem akartam lenni

és nem aléltam el tanulmányaitoktól
amikben kedvetekre boncolgattatok
majd nevem zászlaja alatt
úgy vonultatok be az irodalomtörténetbe
hogy még csak nem is kapizsgáltatok
ki vagyok

Hallom volt idő
mikor a falon szépen szóló jelmondat lettem
pampampam ahogy a csillag megy az ége
de lefelejtettétek töredékem másik sorát
pedig csupán azt kellett volna
kiplakátolnotok mert a ti disznóitok
sem ájulós típusok

Aztán betiltottatok
és a rólam elnevezett utcák
tábláinak lecserélését javasoltok
egyik választott honatyátok
Mindenféleképpen kikiáltottatok
pedig én nem akartam mást
mint hogy szeressetek
és megértsétek miről beszélek
Ezt továbbra is gyakoroljátok
Rajta induljatok
közelebb a könyvekhez
közelebb Istenhez
közelebb a Hazához
közelebb az Emberhez

Én a Mindenséghez mértem magam
nektek elég lenne ha költőitek
szava lehetne mérték
Akkor ők is ehetnének
Ihatnának ölelhetnének
Aludhatnának és kevesebben terítének
szívüket a folyton késlekedő vonatok elé
fénylő párhuzamosokra
amik – ha igaz –
a véges végtelenben találkoznak

Lehoczki Károly
Az én dalom

Derengő, hűvös hajnalon
suhog a szél, az én dalom.

Patyolat, szikrázó reggelen
harangszó száll, az énekem.

Délelőtt mély, örvénylő folyam
fölött zendül komoly szavam.

látom hogy fölkel a múltnélküli Nap
a tegnap rabjainak nincs mit mondanom

Sárközi László
PROLOGUS

"Refleksiók" című készülő kötethez:

...egy s mástól, jó hagyományt követve,
undorral hányunk egymástól hazámban,
hol a cigány tán csak megkövezeve

jó s a szép jövő munkást tart karámban.
Zsidókat gyűlölünk, míg lenézzük
a hajléktalant - Marx-ot idézzük
és megvetünk minden prostituáltat

használat közben is. Bár kinézzük
a szegényt, irigyeljük a gazdagot,
nagyszüleinkkel nyeletünk maszlagot:
vállát verve nyugdíját filézzük...

A sors elfeledtetni ügyetlen
e konok komédiát, hogy e nagyok
között kellett embernek születnem.

Gligorics Teru
Halkan siratja egy dal...

Lavórban fürdeted tébolyodásod
formátlan lábait,
amíg farkasveremben szült
szárnyas sárkány
térden állva vall szerelmet
a valóság igaz kikiáltójának,
micsoda drámai hangulat!
Lengesd a kalapod,
lengesd már messziről,
hisz elved gyümölcse
fetreng a színpadon,
oltsd el a lámpát,
a denevér sötétben is lát..
Őrültek vagyunk,
Őrültek!
Majmot rakunk a kirakatba,
hölgyeim, uraim!
Erre tessék, ide nézzetek!
Az igazság arca fénylik itt!

...s a rádióban halkan
siratja nemzetét
egy régi dal...

Délben, amint a Nap megáll az égen,
az én himnuszom köszönti fönna fényben.

Délután mindhez, ki megfáradt reggel óta,
belőlem zsong az óda.

Amikor leomol az enyhet adó este
én vagyok a világ szűzi csendje,

s míg a csillagok fölszikkáznak éjjel
a mindenség álmodik zenémmel.

Vadász János
EZREDEVÉG

az anya karján a gyermekkel

két egymást metsző utca
keresztveződésében a piros lámpánál
megbarnult foszlott rongyokban kéreget

hajnali fagytól hóolvadástartól lucskos
néma tenyerébe a „jóemberektől”
pár fillérért fohászcodik

a sarkon túl rőt házfal tövében
lapul józsef a munkanélküli
tejről kenyérről savanyú
fröccsről lamentál

csukaszürke a lelkek csendje

a hunyt szemű vézna gyermek
nem mosolyog

ezredvég

nincs bocsánat

Szepes Erika
Tís

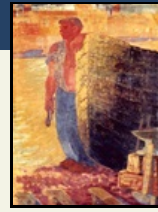
-Nézd, mit hoztam neked! – hajoltam le másfél éves Zsófi
unokámhoz, fékezve magam, hogy ne rohanjak rá a gyerekre, mint
azok a nagyszülők, akik túlradó szeretetükben szinte ráomlanak az
unokákra. Hangomat is fegyelmezett pianóban tartottam: kevés
ellenszenvesebb dolog van a játszótereken, utcán gyakran hallható,
rikácsolásba átcsapó gyűgögsnél.

- Nézd, ez egy tigris – mutattam a gyerek felé a félméteres, nála
alig kisebb, szőrös állatot...

tovább>>>

Derkovits Gyula
festőművész

Kamarás Klára
Végelszámolás

Ki hívva dőzsöl mindhalálig,
márvány kriptában kap helyet,
dicsőséggel megy át a túlra,
piramisban lel nyughelyet.

Emlékoszlop, vagy falra tábla
őrzi hírét és bár sötét
lapok, napok szegik emlékét,
betonművére tégy babért!

Neked, ki ott a követ horadtad,
márványt csiszoltál, várva bért,
szikkadt bőröd csontodra sorvadt.
Betont kevertél, mondd miért?

Meghalt apád? Vidd hát a rétre,
bár sajtó szíved megszakad,
ha nem telik a temetésre,
azt mondják: – Hantold el magad!

Lelkes Miklós
A tavasz kezdete

A tavasz kezdete ébredő mélyben,
földben rejtőző magok erdejében,
csírákban, melyekből szerelmes ének
udvarol majd kéklángú messzeségnek.

Tavasz kezdet: mit ráképzelsz fehérre,
ha már indul a hó menekülése,
és nagy tükrét a táj kezébe fogja,
a hívott csillagokat sokszorozza.

Tavasz kezdet dobbanó pillanatban:
hang-bimbókban, még csak sejtethető dalban,
de rügy kinyílik, s szírom fénytelt szárnya
száll szívedre, csókolgatja, imádja.

A tavasz kezdet: volt, van, lesz, - de Nincsen
sötét keresztje szintén ott szívedben, -
bár gyült tükör úgy hízeleg, elámít,
s ígér utat egy új feltámadásig!

Tavasz kezdet: egyszerre öröm, bánat.
Bánat is: télig ellátó varázslat.
A vers bűvöl, s bár Szépség öröm-foglya, -

Mentovics Éva
Üzenet a sír pereméről

Radnóti Miklóst halálának évfordulójára

Ha jellemezném, mely „korban éltem én”*,
sorolhatnám a tankot, éhezést, sáncokat,
gázkamrákat, börtönt e züllött féltéken,
hol ezrével hull a sok véetlen áldozat.

Hol tébolyult festő imádott példakép,
haza, melyben a tisztos polgár félve tűr,
nemzet, mely kitagadja saját gyermekét,
s vezényszavak harsognak felénk németül.

Hol eredendő bűn véetlen származásod,
s ha nem jut számodra pecsétes menlevél,
már anyád méhében saját sírod ásod,
így boldog az asszony, ha csendben elvetél.

Hazámban, ám mégis száműzötten élek,
balladát suttog az éj fekete ajka,
rothadó bűzt áraszt a sajduló enyészet,
s a létet a remény vékony szála tartja.

Arrébb a lángok haragja felmorajlik,
mintha mást kívánna, ki légyen martalék,
verőlegények részegült tánca hallik
- valakin égető sebeket mart a lét.

Összeszorult szívvel markolom a semmit,
hisz fegyverem nem más, csak egyszerű irón,
művés köteteknek képzelgem a fecnit,
s rovom a sorokat, míg élek, míg bírom.

Összeácsolt bódék bűzös börtönében
- hová a holdfény is csak rémülten tekint -
bízunk a túlélés ősi ösztönében,
pedig holnap tömegsírát ásatnak megint.

... megölhetnek... s mi marad árván utánam?
Néhány ív renitens, lázadó gondolat,
epizódok abból, hány poklot megjártam...
az élet véste e morajló sorokat.

Vágyódhattam egykor másfajta halálra,
ám szolgálalkú költőt kivetne a föld.
Nem hallgatok másra, csak hitem szavára
- elmém folyton neszez... túl zajos a csönd.

De lassan az éjek gyászos, néma leple
elfedi göröngyös, névtelen sírhelyem,
s bogáncsos kóro nő az elvadult gyepre,

pusztulások emlékét is zokogja.

Ilyen a vers, - nem is kell, senkinek sem.
Megértem. Mégis maradj csak szívemben,
tavasz-öröm, s Te, télig látó bánat,
Egészhez együtt hűséges Varázslat!

Ady Ágota
Lélekfogytig

Félelmünk útvesztőjében
időnk megkopott,
gyűrött átokleplén
meggyilkolt csillagok.
Vágytól érett csókok,
átölelt éjszakák
közt járunk,
múltat feledve,
lábunk nyomát rejtik
hajnali fellegek.
Szavad szavamhoz ér, felsebez,
ölembe temeted
reszkető életed,
és én széppé hazudom
ringató régvoltam.
A pokolban is kívánom
majd utolsó csóкод,
szeretlek, mint szerethet
a fegyver, mely tudja,
ölnie többé már nem kell.
Lélekfogytig feloldozást várva
maradok isten előtt szajha,
de érted akárhányszor
büszkén elkárhozom.

T. Ágoston László
A húsvéti beteg

— Nagypénteken dolgozni... — dohogott a borostás képű,
kialvatlan szemű műtőslegény, miközben a párnába egyre inkább
eltűnni látszó beteget vizslatta. — Nagy ünnepre súlyos beteget...
Ilyet is csak a Bata főorvos tud kitalálni. Mert ha ő van ügyeletben,
végig pörögni kell a műtőnek. Melóbuzi. Én betolom, meg kitolom,
ha csak az kell...

— Nekem szólt? — kérdezte a beteg elhaló hangon.

— Dehogy szólok én, öregapám, csak hangosan gondolkodom.
A jobb combját operálják? Mutassa, leborotválom! Nem az arcát, a
lábát!

Közben több fehérköpenyes érkezett a kórterembe. Az egyik
gyógyszert nyeletett a beteggel, a másik a vérnyomását mérte, a
harmadik a kartonnal egyeztette az adatait. Amikor már az infúziós
zacskó is ott lóbálózott a kampón, elindult a menet a folyosó végén
lévő műtő felé. A hirtelen támadt csendben csak a takarítónő
felmosórongya surrogott. Elmenőben az ajtóból még visszaszólt a
szobában maradónak.

— Pihenjen, Pista bácsi! A vizitig már senki se zavarja.

tovább>>>>

ám remélem, tovább küzd, aki hitt nekem.

Riadj fel álmodból! Légy költő, vagy paraszt
- üvölts ki valódból: nem kell több áldozat!
Tajtékozzon dühöd, csorbuljon a lakat,
gyújts a lelked mélyén derengő lángokat!

Csiholj kéklő szikrát, növessz izzó lángot,
melengesd életre a megdermedt hitet,
igaztévő kézzel szaggasd szét az átkot,
ne légy, ki szolgálként vesztébe siet!

Nőjön fel a nemzet, s egy célért feszülve
vegyék át a zászlót hozzáértő kezek,
hisz sírokat ásunk némán, szegyenülve...
ma még a hajnal pírja is vért könnyezett.

Mielőtt sorsával bárki számot vetne,
higgye, hogy gyermekének - ki lesz majd egykoron -
nem a légópince lesz majd hálóterme,
s labdát fog kergetni aranylő dombokon.

Ha itt vég, s én már eldobom a lantot,
jöjjetek dalnokok, kik makacsul hisztek,
ébresszettek elmét, rázzatok harangot,
s emeljete gátat a hömpölygő víznek!

Mert hitünk nem más - szikrázó éji csillag
fényévekre szípkázó, kortalan tüze...
jöjjetek hát költők, s higgyétek, hogy pirkad,
hisz a század tollaitok által üzen.

* „korban életem én” - idézet Radnóti Miklós:
Töredék című 1944 május 19 - én íródott verséből

Derkovits Gyula: Alkony a mezőn.

Kajuk Gyula
Részeg poéta

Öt körte kört már megivott,
mire vadul kitört
kitekert strófaiból az értelem;
a galaxis új színkörre váltott

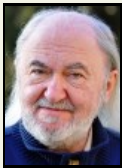
Mándy Gábor
Vonat

Lelöktek a történelem vonatáról.
Ez nem először történt meg velem.
Lehet, hogy rossz vonatra szálltam.
Különben sem volt jegyem.

Megyek hát tovább gyalog,
ameddig az erőmből telik.
Egyszer majd elvisz egy vonat,
de még nem tudom, melyik.

Itt alszom az állomáson,
s barátom is akad talán.
Együtt utazunk majd tovább
az idő tehervonatán.

(2014. április)

Nógrádi Gábor
ANYA

Mellrák – hallottam a szomszéd szobából,
és hazafelé kértem egy dudát.
Egy hét múlva ellopták anyám mellét
és vattával tömték ki a ruhát.
Én furcsálltam, de hancúroztam rajta,
s apám eltörte rajtam a dudát.

(1965)

1933-2007

G. Ferenczy Hanna
A LIBEGÓN

Mínta
repülő szőnyegen ülnénk
úgy suhan alattunk a táj -
egyre feljebb szállunk
alattunk törpül a fa lombja:
egy ház, egy udvar,
bozontos rózsalugas -
Itt fent
tág a horizont, semmi se fáj
messze maradnak
a lenti tilalmak -
csak azt érzem,
hogy tart a kezed,
hogy napba, a fénybe,
ultramarin égbe
így kéz a kézben
szállok Veled...

és az ő vállára csillagpor szitált,
időtlenül és mégis hirtelen.

Már nem számított senkinek,
hogy mennyire elhízott;
borostás, csapzott, részeg,
talán foga sincs...
Mindenki tudta,
hogy a mindenségre nyíló ajtón
ő az egyetlen, kopott kilincs.

Vihar Judit
Öt haiku

Tavaszi, ragyogás
fácán fut át a réten –
a fű meghajlik

Megyünk előre?
soha más nem fejlődik
csak a technika

Tévé, rádió
egy párt híreit ontja –
hol vagy szabadság?

Ide jutottunk...
nácik zúgják: szebb jövőt!
Holtak zokognak!

Megszállott ország,
ha szabad lesz, rabnak vágják –
a hely szelleme

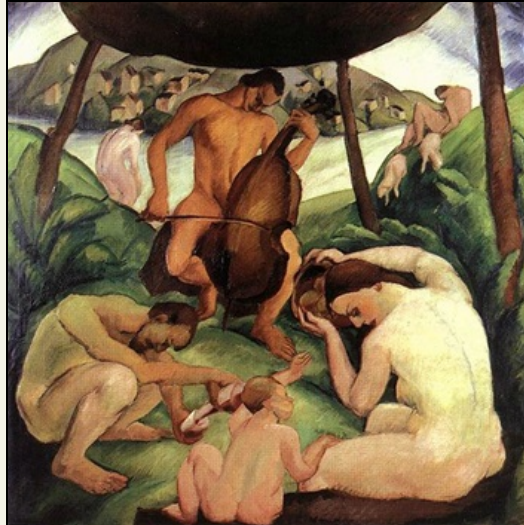

Bányai Tamás
Egy sziget meséje

Kezdem úgy, mint egy mesét. Egyszer volt, hol nem volt, és tényleg volt egy Hasselborough nevű brit hajóskapitány, aki 1810-ben kibontotta kétárbócosának vitorláit, s útnak indult a végtelen tengeren, fókavadászatra. Útját szerencse kísérte, hiszen néhány nap hajókázás után, félúton Új Zéland és a Déli Sark között, távcsövével kitaróan fürkészve az óceánt, egy földszívet fedezett fel a távolban. Hamar kiderült, hogy a földszív egy lakatlan sziget, amelyet a kapitány az ausztráliai New South Wales akkori kormányzója után Macquarie-nak nevezett el.

A kapitányt a vadászszerencse sem kerülte el, mivel a sziget, amelyre elsőként tette lábát, fókák és pingvinek békés hazája volt, így nagy mennyiségű és könnyű zsákmányt kínált. Akkoriban (és később még hosszú évtizedeken keresztül) a fókaszőr, valamint az ebből meg a pingvinek zsiradékából nyert, kenőanyagként és lámpák világítására használt olaj kelendő cikk volt világszerte. De keresett portéka volt a fókaprém, a pingvinek húsa és tollazata is.

tovább>>>

Derkovits Gyula: Koncert.

Pethő N. Gábor
Egy munkás halálára

ASSZONYA ÉS GYERMEKE VÁRTA,
szétzúzódott a teste.

SZÉTZÚZÓDOTT A TESTE,
asszonya és gyermeke várta.

ÜZEMI BALESET,
a vezetőség hallgat.

A VEZETŐSÉG HALLGAT,
üzemi baleset.

EGYSZERI KÁRTÉRÍTÉS.
ÖRÖKKÉ TARTÓ GYÁSZ.

Bodó Csiba Gizella
Korok viharában

Keletről homokvihar támadt
Mindent betérített porral,
Mint aranybrokát lepel feszült
A varázsgömbre, mi eltűnt e korrál.

Süllyedtek mélyre városok, falvak
Kípusztult erdők nyoma és fegyverek,
Útpályák tűntek el homokszemekben
Hombárok, szárnyas-gépek és repterek.

És a szél csak fújta, hordta takaróját
A szemérmetlen tobzódó világra,
Üvegtornyok, üzlet-mamutok
Sodródtak, temetkeztek mélyen alája.

Még csak sóbálvánnyá sem váltunk,
Szétporladtunk, mint homokhegyek
A jégszirtek is felénk indultak,
Hogy lábunk előtt tengerbe vesszenek.

Aranykorok jöttek, múltak,
Az ember nem becsülte meg,
De lám száz világégés után is

Bárdos László **Egy természetfilmre**

Minden egybevág, tudom.
Az óriás sólyomtekintet és a rétség
határtalan zöldje összeillik,
s kerecsennek a hófajd, belátom,
járandóság, s megérdemli
szívbeli szintéziscinket is, úgymint:
„végez vele”, „préda”, „vonszol”, „zuhanórepülésben vágja le”.
Miközben ott, valami kezelhetetlen
örvény-automatában szarukáva, karom
váj be tollba, húsba, idegig, vérerekig siklik,
én azt a pillanatot úgysem hiszem, de hát jóváhagyom.
Ha már jóvá nem tettétek, operatőrök,
szemlélők, szempár, egyetlen szem a magasban.
Háromszög.
Hanem a kísérőzenét, azt ne. Kackiásan
pereg végig a csembalón a szonáta, Scarlattié vagy Couperinc
(levágni):
„pièces de clavecin”.
Csupa finom előkelőség - nekiszántan iramló, zuhanó
formarész, mely el nem téveszti célját...
lám, ezt tettétek velem. Pedig hát tudom,
csak azt jelöltétek így: összeférnek a dolgok.
Meg hát így jobban egybefoglalható ez a vérengző etikett,
e tág terű szalonélet
védhetetlen játékszabályzata.
Nem, de mégsem. Hátha volna mentség
épp e csobogó futamokban. Bár tudom azt,
minden összefügg, egybevág,
és véres tollat táncoltat a tajték,
hátha megmerülhetnek – olykor – e létefosztott
folyóvízben feledni.

Végh Sándor
Tanács

S bizony jól van ez így,
mert ami a természet titka,
emberi életünk értelmének nyitja.
Csak tanuld állandóan:
értelmedet mi gazdagítja?

Péter Erika
Rémálom

Álmomba'
idegen ágyban
találtam magam,
jobbról balra
forgattam párnám,
Te messze jártál,
takarom nyirkos volt,
lepedőm gyűrött,
kerestem nyugtató
szuszogásod,
kerestem bőröd

Gyenge arany-kikerics a hóban
él, megremeg!

Verasztó Antal
Valóságmesék

Kaland az élet

Mindenkinek megvannak a maga történetei. Aki tőlem idősebb, odavan. Aki fiatalabb, mint én, nem látott semmit mondta Kabódi Lajos bátyánk, aki a gyökeresi részen lakott, hogy az ő szavaival éljek: ahol nem a ló mondta meg, hogy mikor kell szántani. Őrá mondták a családban, meg akik közelebbről ismerték, hogy öltözetében nem keresi a különösséget. Szegényesen van, bár többet engedhetne magának, de hát ez a mi környékünkön valóban nem jelentett különösséget, hiszen az orosházi „mezítlábas Kovács”-ról például mindenki tudta, hogy a tehetős emberek közé tartozik. Kabódi Lajos viszont világlátásban a szegénységtől akart szabadulni, de az annyira ragaszkodott hozzá, hogy élete végéig nem sikerült neki válásra vinni a dolgot. Mondják, nagy munkabírású ember volt, dolgozott, amikor csak lehetett, akár éjjel, akár nappal, jó időben, rossz időben. Különbösen is, szerinte az idő akkor is rossz, ha nem szeretjük, akkor már jobban járunk, ha rá se hederítünk.

tovább>>>

Dobrosi Andrea
Game over

Teste egyre nő, csak tekereg, te vagy,
ki irányítod játékmezőn. Ne adj
sanzot, hogy hosszan magába harapjon,
nyerni vágyj, neked rekord kell, Maraton.
Még jó, hogy nem valós, mert csupa nyálka,
meg pikkelyes, vedlik, s mérgefogába
nem tűrnéd bőröd. Nem egy háziállat.
Csupán szimulálsz. Bárki ráncigálhat,
hogy ne játssz, meg nem te büvölsz, hanem ő,
csak életed lesed, ne bukj, az menő.
Persze, most ez a sikk, máskor a Majka
jön be, vagy pizza, jó kis kalamajka
kell neked. De egy szót se szólj anyádnak,
kígyók a győztesek, láb nélkül járnak...

Rada Gyula
A fákhhoz

Majd egy nap kiköltözöm
Közétek, eljövök, s nem
Megyek többé az ordas
Nép közé, csak a jó szagú
Erdő lesz az enyém!
..hol mint a gomba megbújok

éjszakai illatát,
ehelyett megcsapott
a halál kéjes éneke,
ágyamhoz hajolt,
valamelyikünknek
altatót dalolt

Debreczeny György
peckesen járkál a kiskakas

jártam a toaletten
és valakinek rettentően rohad a bele
mi lenne ha mindenki
odabent menne ki
vagy ha egyszerre kéredezkedne ki

rosszkedvünk tavasza kivirágzik
peckesen járkál a kiskakas
őrzi büzletes toalettjét
a hulladékot mit más elhullatott
és hosszú sorok a toalett előtt

rosszkedve tavasz-éjszakáján
álmában rőfög a kiskakas
és már sertésnek képzel magát
sértésnek
ott rőfög a disznókónél

ő hétfőtől péntekig rőfög
őrzők vigyázzatok a toaletten
rőfögések az éjszakák
és fekáliától illatos nappalok
ő gyomorbajt bőfög

ő hétfőtől péntekig rőfög
ő gyomorbajos
ő idegbajos
ő jobbos ő balos
de azért hétvégén bekap valamit

Fetykó Judit
Berti, meg azok a dolgok.

3.

Hazaérve nem bírta megállni, hogy el ne beszélje a feleségének,
hogy a városban jártában a véletlen összehozta Seress Gáborral.

– El se képzeled, hogy megöregedett. Már hozzám képest...

– Nem vagy te olyan öreg. Egyébként is, sokkal kevesebbnek
látszol, mint a korodbeliek. Hogy vannak Gáborék? A felesége? –
érdeklődött az asszony, mert eszébe jutott a szőke, pirulós arcú
Jolika, aki képes volt az ő Gábora után gyalog megtenni a falvak
közötti utat a háborús időkben.

– Megvannak... Nem sokat beszélt az asszonyról. A lánya
viszont elvégezte a főiskolát, zenetanár lesz.

A férfi emlékezetében felidéződött, ahogy Seress Györgyike
zongorázik. Egy alkalommal ott voltak, és a nagylány a szobában

egy hamvas bokor rejtek ölen,
beleírom a szelekbe,
ködbe, ropogós hóba,
meg ibolyamezőkbe
az életem, soraim közt
lel majd kis békét az ős-
tölgyes, s az ifjú rét

Balogh Örse
UFÓLÁZAM LENNE?

Kibővült a világegyetem, legalábbis számomra úgy tűnik, a földönkívülieket nem lehet tovább figyelmen kívül hagyni. Korunk tudományának a kialakulóban lévő UFÓ-kultusz egyik legnagyobb kihívását jelenti.

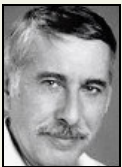
Van, aki modern babonának tartja az egészet. Azok az emberek, akik már találkoztak ufókkal, ufonautákkal, és végre is hajtották űrbéli testvéreik utasításait, arról számoltak be, nem tehettek mást. Senki sem oldotta meg eddig az idegenek rejtélyét, az asztrofizikusok sem. A földi és földönkívüli lények között ez ideig még nincs kommunikációs kapcsolat. Csak a kölcsönös félelem van, gondolom én. Pedig ez a kapcsolat, ha létezne, könnyen meglehet, mindannyiunk életét, továbbélési lehetőségeink átformálását, Földünk megmaradásának lehetőségét szolgálhatná.

tovább>>>

Demeter Zsolt
A Napot adom

Párhetes tavaszban rügyet izzadnak a lombok,
és bolond patak gázol a hold ezüst tavába térdig,
csöndre csordult fényben hason csúsznak az ösvények,
a Napot adom, ne szerénykedj, legyen termés, jó és elég.

Ódor György
sárga

ez a vidék csupa sárga
erdőt-mezőt pitypang járja
sárgulnak a hegyek-völgyek
szárnyuk takarja a tölgyet

a sárga szem is káprázik
olyan nagy a sárgaláz itt
sárgán virít a tulipán
félve nyílik egyik lilán

alig látszik a telihold
besárgult rajt minden kis folt
reggelente a napocska
sárgára a sárgát ontja

sárga sárga sárga sárga

gyakorolt. Hallatszott, hogy ez nem valami magának, élvezetből zenélés, hanem komoly gyakorlás. Időnként meg-megállt a zene, és ismétlődött majd a végtelenségig ugyanaz a futam. Kitartó leányka volt.

tovább>>>

Albert Lőrincz Márton
Két haiku

Délután

Ladikba száll a
a délután. Estébe
evezek sután.

Zápor

Májusi arany.
Mégfűröszt az áhítat.
Méhecske röpköd.

Derkovits Gyula: Utolsó vacsora.

Hoitsy Horváth Edit
RÉSZ SZERÉNT VALÓ

1929-2007

Nem vigasztalás, csak igazság,
egyszerű és kegyetlen irgalom;
mind, ki halandó, egyedül megyen,
ha halni kénytelen.
Egyedül — bárha seregestül.
Feloldhatatlan végmagány.
Nehéz felfogni ésszel
a Törvényt: egyenlő nem leszen
részeknek összessége az Egésszel...

arcunk átment ázsiásba
nagyot néznek majd nyugaton
mily szép sárga az uralom

Karaffa Gyula
A hihető madonna

Ismerősökkel találkoztam álomban.
Az egyik nem te voltál, pedig kerestelek.
Azt mondják, az álmok nem hazudnak.
Igaznak éreztem magunkat. Esteledett.

Ahogy nem ültél ott lenn a parton,
ahogy nem bontottad ki hajadat,
olyan nem szép voltál, hogy megható.
Néha több a szándék, mint az akarat.

Ahogy nem vetted öledbe fejem,
az jól esett volna a halottnak is.
Bár még nem próbáltam ki soha,

de ilyen lehet másoknak a hasis.
Hihető madonnám vagy nekem,
s én gyermeked, kis ostoba.

Ricza István
Útkereséshez

Útkereséshez a múltban a példát,
rajta, keresd csak, amit ma jelent,
kozmetikázva azért sose éld át,
kérlek, a mostani kort, a jelent!

Kardos András
Száll a kakukk - fészkére...

Hallani veled fészkére szálló kakukk bús távoli
hangját, a végtelenség hívó üzenete benne.
Készülj - földi léted végéhez közeleg. Emeled,
tekinteted messzi, a múltba. Régi, távoli időből
felbukkanó képek, dévaj percek, órák - életek
tűnnek eléd, párjuk a fősvény idő ölte miértek
melyekre soha már a válasz. Vágyad pihenésre
készülő sóhajjal szállni el mint fészkekre röppenő
kakukk búvik rejteti magányt. Nincsen új titok.
Nincs kivel megosztani! - Nem érhet új családás.
Kihűlt minden körülötted, magadhoz senki más
nem férhet, most veled kísérő keserved. Hallga,

Száll Kakukk - száll fészkére... messzi Távolba!

Kő-Szabó Imre
Strandszezon

Fejfájással ébredt reggel Zarc Tamás. – A konyak, a fene egye meg!
Sosem szerettem! – állapította meg a fiú. – Vermut meg konyak,
szokatlan párosítás. Brrr... Megrázta a fejét és az jutott az eszébe: -
Kutyaharapást a szőrivell! Elővette a vodkás üveget az ágy lábától. Jót
húzott belőle. – Ez majd segít! Tízperc múlva könnyebbnek érezte
magát, és mintha a feje is tisztult volna. Felkelt és tett néhány
bizonytalan lépést a szobában. – Mikorra is mondtam Ágotának,
hogy ott leszek? Kutatott emlékezetében, aztán mintha a tíz
rögzülne. Megnézte az óráját. – Kilenc óra! Legyintett a kezével - Van
bőven időm! Magnó kazetták között keresgélt. – Ez jó lesz! A
kiválasztottat betette a gépbe és bekapcsolta a készüléket. Lassú
zeneszámok töltötték meg a szoba légerét.

tovább>>>

Vihar Judit

Hibbant vénember-e a kedves bópeer? *Tanizaki és Déry művének összehasonlító elemzése*

Tanizaki Dzsun'icsiró (1886 - 1965) nemcsak a japán irodalom jelentős egyénisége volt, hanem előkelő helyet vívott ki magának a világirodalomban is. Henry Miller a 20. század legférfiasabb írójának nevezte. Túlfűtött atmoszférájú novelláinak, regényeinek főszereplői általában gyönyörű nők, akik szépségükkel férfiakat ejtenek rabul és démoni erővel tartják hatalmukban imádóikat. Borotvaélen táncoló hőseinek lélekrajzát a freudi pszichoanalízis eszközeivel tárja elénk az író. Tanizaki stílusát a plasztikus kifejezőerő, fülledt erotika jellemzi. Művészetfelfogásának kifejtésében - Oscar Wilde szavait kölcsönözve - Tanizaki azt vallja, hogy számára fontosabb az élet művészete, mint a művészet élete.

A 20. században keletkezett japán irodalmi alkotások, novellák és regények olvasása során egyrészt általában egy távoli világ egzotikumában gyönyörködünk, másrészt ösztönösen az a kíváncsiság hajt bennünket, vajon van-e amiben magunkra ismerhetünk. Mi az, ami közös, ami hasonló, esetleg ugyanaz nálunk és abban a nagyon messzi szigetországban? Tanizaki esetében a választás önként adódott. Az Egy hibbant vénember naplója (Fordította: Göncz Árpád. Európa, Budapest, 1980.) 1961-ben íródott, négy évvel Tanizaki halála előtt, az író hetvenöt éves korában. Déry Tibor (1894 - 1977) alkotása, a Kedves bópeer... tizennégy évvel később, 1975-ben keletkezett, amikor Déry nyolcvanegy esztendő és két év múlva már halott. Mind a két mű mottójaként egy Kant-idézetet választhatnánk: "Szerelem nélkül az élet mit sem ér!" Mindegyik alkotás erősen életrajzi fogantatású. Szerelem és halál egyszerre van jelen bennük. Ahogy Tanizaki írja: "Egy pillanatig sem ragaszkodom az élethez, de amíg élek, akaratlanul is vonzódok a másik nemhez. Ez biztos, hogy eltart halálom pillanatáig... a szexuális gerjedelmet ma is élvezni tudom akármilyen eltorzult, közvetett formában. Ma szinte ezért a gyönyörűségért élek, ezért és az evés gyönyörűségéért."

Tanizaki és Déry műve egyes szám első személyben íródott. A modern japán irodalomban kedvelt volt ez a kifejezési forma. Az énrégény igen előkelő helyet vívott ki magának. Mind a két alkotás napló, hiszen ez a legszemélyesebb és az egyik legőszintébb műfaj. A napló már a Heian-korszakban (794-1186) igen elterjedt, Japánban főként nők művelték, megteremtve ezzel a japán irodalmi nyelvet. A férfiak közül - akik inkább kínai nyelven írtak - csak a kor legelesebb költője, írója, Ki no Curajuki alkotott ebben a műfajban, de a Toszai napló című művében ő is nőnek vallotta magát, hogy érzelmeinek szabadabb folyást engedhessen.

Az általunk vizsgált 20. századi naplók írói, Tanizaki és Déry, szinte mindent tudtak az öregkorról, s kíméletlen őszinteséggel tárták fel legapróbb megfigyeléseiket is. A két főhős, a két öregember körülményei körülbelül azonosak. Életük során mindketten jómódra tettek szert. Ucugi Tokuszuke gyönyörű villában lakik családja körében, saját ápolónővel, saját sofőrrel rendelkezik. A Déry által megrajzolt író egy pasaréti villában éli le utolsó napjait, házvezetőnője visel rá gondot. Mindkét mű hőse súlyos beteg, állandó ápolásra, kezelésre szorul. Időnként azonban mind a ketten ki is használják helyzetüket, eltúlozzák fájdalmukat, hogy több törődést, gondoskodást és együttérző szánalmat csikarjanak ki maguknak. Ugyanakkor valóban halálos beteg mind a kettő, iszonyatos kínokat kell elviselniük, ahogy Déry hőse írja naplójában: "A szenvedésnek, úgy látszik, nincs tűrési határa." Persze mindketten megpróbálnak fellázadni a folyton fejük felett lebegő megmászhatatlan ítélet, a halál ellen. Mivel kénytelenek elviselni azt, hogy napról napra kifossa testüket az idő, egyre inkább ragaszkodnak minden máshoz, ami még megmaradhat számukra. Zsugori, fukar öregember mind a kettő, hacsak nem a menyükről van szó. Mind a két vénember leplezetlen őszinteséggel vall önmagáról. Álljon itt példaként egy-egy részlet a két naplóból arra, hogy mennyire hasonlít egymásra a két főhős. Bizonyára nem könnyű eltalálni, hogy melyik idézet, melyik írótól származik.

"Nagyon jól tudom, hogy csúf és ráncos vénember vagyok. Mikor lefekvéskor kivesszem a műfogsoromat, és a tükörbe nézek, az arc, ami visszanéz rám, igazán hátborzongató. Ha becsukom a szám, az ajkam összeszorul, s az orrom az államra lóg. Még elgondolni is döbbenetes, hogy ez az én arcom. Még egy majomnak sincs ilyen ocsmány képe. Hogy is remélheti valaki, ha ilyen az arca, hogy megtetszik egy nőnek?"

"Tehát álltam a tükör előtt. Most felfogtam, mit tesz az: porig sújtottan. S hogy mit: tördőfés hátulról. Reszkettem felháborodásomban, s valljam be, a halálfélelemtől. Néztem, hosszú, fehér hajamat a tükörben: az mégsem csal. Szemem alatt a szarkaláb sem."

Hogy megfejtsük a talányt, az első idézet Tanizaki naplójából, a második Déryéből való. A két részlet is mutatja, hogy e kendőzetlen őszinte hangnem Tanizakinak is, Dérynek is sajátja. Mindkét író a Nobel-díj várományosa volt, mindketten hiába. Pályájuk során mindegyikőjüknek betiltották egy-egy művét szemérem elleni erőszak vádjával (Déry: Lia - 1917; Tanizaki: A kulcs - 1956). Tanizaki grandiózus vállalkozása, Muraszaki: Gendzsi regénye, a klasszikus japán irodalom egyik legkiemelkedőbb alkotásának

fordítása nem jelenhetett meg modern japán nyelven a 30-as évek végén, a 40-es évek elején, mert a cenzúra kifogást emelt az ellen, hogy a műben Gendzsi herceg titkos viszonyt folytat mostohaanyjával a császár hitvesével. Tanizaki hibbant vénembere szinte kívülről figyelni önmagát, még azt is bevallja, hogy sokszor az átélt fájdalom szinte élvezettel tölti el. Mazochizmusát nem is leplezi, nyíltan beismeri, hogy a kegyetlen, romlott nők iránt vonzódik. A Déry hőse által írott naplóban viszont sokszor találunk romantikus szárnyalású mondatokat, misztikus, néhol fantasztikus elemeket. Az öreg író olykor a fiatalok szótárából kölcsönzött kifejezéseket használva próbálkozik meg azzal, hátha így sikerül neki becsapnia az időt. Déry "lecsavart vágyakról" beszél. Tanizakinál azonban hedonisztikus élvezetekről olvashatunk. Tanizaki műve mintegy polemizál egy másik jelentős japán alkotással, amely egy évvel korábban, 1960-ban íródott. A Nobel-díjas Kavabata Jaszunari: Csipkerózsika című művéről van szó, melyben a főhős szintén öregember, ő viszont impotenciával küzd. A nyilvánosházban hiába fekszik mellette egy gyönyörű nő, az öreg már csak arra képes, hogy jól kialudja magát.

Tanizaki és Déry írása abban is közös, hogy gyakran bukkan fel bennük az önirónia, az öngúny. A sok hasonló vonás ellenére a két főhős szerelmének tárgya, menyek, meglehetősen különböznek egymástól. A francia Svájcban nevelkedett tizenhét éves Catherine, akit Déry naplója Katinak nevez, még csak újdonsült fiatalasszony. Csupa tisztaság és jóindulat, csodálattal adózik író-apósa, a bópeér iránt, ugyanakkor tudatosan érvényesíti a családban jogait: a napló végén kisbabát vár az ifjú pár. Kati alakja idealizált, különösen Szacukóhoz képest. Ucugi Tokuszuke menyé korántsem svájci nevelőintézetben nőtt fel. Férjhez menetele előtt táncosnő volt egy kabaréban. Életkorát nem említi az író, csak annyit tudunk, hogy van egy nyolc-tíz év körüli fiúgyermek. Szacuko és férje már annyira elhidegültek egymástól, hogy mindketten a maguk önálló életét élik. Szacuko érdekből hajlandó arra, hogy nagyrítján apósa nemi szeszélyeinek eleget tegyen, de a vénembernek ezért mindig busásan fizetnie kell. A fukar Ucugi Tokuszuke, aki saját gyermekeitől minden pénzt megtagad, boldogan veszi meg az antiloptáskát, a macsakszemes gyűrűt, sőt úszómedencét is akar csináltatni, hogy Szacuko vízi balettjében gyönyörködhesen. Még arra is képes, hogy saját házában szemet hűnyjon menyé titkos találkái felett, hogy ilyen áron az általa áhított alamizsnát megkaphassa.

Álljon itt újból két idézet, melyekben mind a két író az öregkori szerelem csúcspontját festi le: "Odakuporodtam a lábához, mint július 28-án, s rátapasztottam az ajkam a lábikrájára., ugyanott, s lassan megízleltem a testét a nyelvemmel. Ennek már igazán csókíze volt. Az ajkam mind lejjebb és lejjebb csúszott, egészen a sarkáig. Meglepetésemre nem szólt egy szót sem. Hagyta, hogy azt tegyem, ami tetszik. A nyelvem megérintette a lába fejét, aztán a nagyujja hegyére költözött. Úgy térdepelve, számba vettem az első három lábujját. Rátapasztottam az ajkam a talpára - a talpára, ami ugyanolyan kísértően kifejező volt, mint az arca."

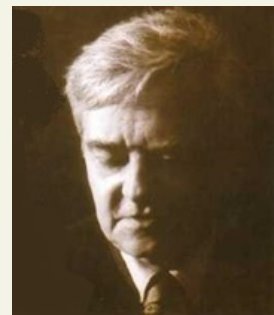
Dérynél az érzelmek jobban dominálnak: "Sajnos, Catherine nem tudott parancsolni sem nyelvének, sem fiatal izmainak. Hirtelen mellettem termett, az ablaknál, s még fel sem ocsúdtam, lábujjhegyre állt, s két vékony karjával átölelte nyakamat.

- De kisasszony! - mondtam.

- Hallgasson, ...! - mondta ő, forró fiatal leheletével a szájamon."

Tanizaki írásainak szereplői közül végül is az öregember a legkevésbé álszent. Hibbant érzelmeit őszintén vállalja még a túlvilágon is. Utolsó kívánsága, hogy sírkövén Budha lábnyomát Szacuko gyönyörű talpa formázza, hogy még a sírjában is imádott menyé tiporjon elporladó testén.

Weöres Sándor

ARS POETICA

Öröklétet dalodnak emlékezet nem adhat.
Ne folyton-változótól reméld a dicsőséget:
bár csillog, néki sincsen, hát honnan adna néked?
Dalod az öröklétből tán egy üszköt lobogtat
s aki feléje fordul, egy percig benne éghet.

Az okosak ajánlják: legyen egyéniséged.
Jó; de ha többre vágyol, legyél egyén-fölötti:
vesd le nagy-költőséged, ormóttan sárcipődet,
szolgálj a géniuszoknak, add néki emberséged,
mely pont és végtelenség: akkora, mint a többi.

Fogd el a lélek árján fénylő forró igéket:
táplálnak, melengetnek valahány világévet
s a te múltó dalodba csak vendégségbe járnak,
a sorsuk örökélet, mint sorsod örökélet,
társukként megőlelnek és megint messze szállnak.

MAJOMORSZÁG

Hej de messze majomország,
ott terem majomkenyér,
majomablak majomrácsán
majomnótát ráz a szél.

Majomtéren, majomréten
majomhősök küzdenek,
majomszanasatóriumban
sírnak majombetegek.

Majomtanártól majomlány
majomábécét tanul,
gaz majom a majombörtönt
rúgja irgalmatlanul.

Megépül a majommalom,
lesz sok majommajonéz,
győzve győz a győzhetetlen
győzedelmes majomész.

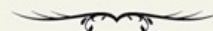
A GALAGONYA

Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.

Zúg a tüske,
szél szalad ide-oda,
reszket a galagonya
magába.

Hogyha a Hold rá
fátylat ereszt:
lánnyá válik,
sírni kezd.

Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.

ROBOGÓ SZEKEREK

Mennek a fuvarosok, a fekete dobosok a kerekeken éjszaka --
a tanyai kutyaugatásokon át, tova! s a falusi zárt kapuk álmain át,
tova! az uton a kétfele meredeken árny-hegyü jegenyesor
innen is onnan is árkaik mentén.

A gyerekek alszanak, elviszi őket a fuvalom az égbe, hol érik a
csillag, e gömbölyü, de tövises alma, s a hold-fele kanyarog
a hintafa bársonya, cifra szalagja, de virrad, a kicsi öcsik
és hugok álmaihajnali légsíga fonatain újra le, földre pörögnek.

Súlyos muraközi ló dobog, a kövön a pata kopog,
a paripa fölnyihog -- a falon a ló feje, hó-szinen a fekete,
tovasuhan -- ablakon és puha keszekusza mennyei álmokon
átfut az árnyék.

Mennek a fuvarosok, aluszik a köpönyegük, ők maguk éberek
-- az uton a kikeleti lombokon a szekerek erezete iramodik --
ágyban a kisfiú és huga mennyei hintafa ágain ezer üvegizmu,
salátabokáju, kakukkefejü tarka lovat lát.

ÖNARCKÉP

Barátom, ki azt mondod, ismersz engem,

Majompóznán majomkirály
majomnyelven szónokol
egyiké majommennyország
másiké majompokol.

Makákó, gorilla, csimpánz,
pávián, orángután,
mind majomújságot olvas
majomvacsora után.

Majomvacsoraemléktől
zúg a majomreterát,
majombakák menetelnek,
jobbra át és balra át.

Rémületes majomarcot
vágna majomkatonák,
majomkézben majomfegyver,
a maimoké a világ.

Életrajz

ÖRÖK PILLANAT

Mit málló köre nem bizol:
mintázd meg levegőből.
Van néha olyan pillanat
mely kilóg az időből,

mit kö nem óv, megőrzi ő,
bezárva kincses öklét,
jövője nincs és multja sincs,
ő maga az öröklét.

Mint fürdőző combját ha hal
súrolta s tovalibbent --
így néha megérezheted
önnön-magadban Istent:

fél-émlék a jelenben is,
és később, mint az álom.
S az öröklétet ízleled
még innen a halálon.

ÓDA A KISPOLGÁRHOZ

Mikor a pásztornak, szántóvetőnek
gyökere már nincs
a fenol és a töf-töf korában,
egyetlen akinek gyökere van már,
te folyton gúnyolt,
aki sose én, mindig csak a másik:
gúnyoljalak én is? Inkább
néked dalolnék, egyetlen fülnek,
de hogy is jut hozzád dicséretem?
hiszen a szomszéd lakásra mutatsz:
a szoros bestia ott szorong;
s ha visszaküldöd a feladónak,
én elfogadom,
de hát tükörbe daloljak?

Nem gúnnyal, áldozatos
lélekkel szólok hozzád,
egyetlen eleven emberi valóság

nézd meg szobámat: nincsenek benne díszek,
miket magam választottam; nyisd szekrényemet:
benn semmi jellemzőt sem találsz.

Kedvesem és kutyám ismeri simogatásom,
de engem egyik sem ismer. Ócska hangszerem
rég megszokta kezem dombját-völgyét,
de ő sem tud mesélni rólam.

Pedig nem rejtőzöm -- csak igazában nem vagyok.
Cselekszem és szenvedek, mint a többi,
de legbenső mivoltom maga a nemlét.

Barátom, nincs semmi titkom.
Átlátszó vagyok, mint az üveg -- épp ezért
miként képzelheted, hogy te látsz engem?

MUNKANÉLKÜLIEK

Feljük indulnak az utcák,
lassan testükbe gyökereztek,
szűk sorsuk beljük fogódzik,
mint földbe a vásott kereszték,
vagy nők a levendula-szagba,
mikor már túl sokat szemeztek,

s a napjaik, bús libasorban,
hosszú kötélben lengedeznek,
mint kormos szélben rongyos ingek,
miket egyszer kitergettek,
szekrénybe többé sose tesznek.

Derkovits Gyula: Három nemzedék.

MEGHALNI

Birsalma-illatú, gyöngyház-tekintetű
s a hangja mint harang és messzi hegedű
s mind több és tétován sűrűdő lépteikre
felbődül és lerogy az űr sok-szarvú ikre,
átzudul a hideg, mindent előnt a kék!
Elönt a kék vonzás és villámló ekék

korunkban, új nemes-osztály!
címered autó, zászlód miki-egér,
jelszód szerezni ami még nincs,
kardod fényes könyököd,
taposó talpad;
hajdani lovagok utóda te,
aki akarsz, aki hódítsz,
ha tágas léttel szemközt nem lehet,
szûk lehetőség kanyarjain át.

Megvallom, már gyerekkoromban
vonzottál: akarásod, erőd
az eszközök és tárgyak sűrűjében.

Inkább, mint kutyabőrös
aluszékony pereputtyom,
vagy a lomha tempós
munkájú parasztkok:
ámulatomra te voltál,
átszöktem Kefetéékhez, Szabikékhoz,
Varvácshoz és Kogához:
sose tétlenkedsz, folyton csavarsz valamit,
nem nézed a holdat, vagy ha mégis,
érzelmes gramofon-zene mellett;
haj de színes vagy! Csupa pumpa, motor
körültted, és bohém kedélyed
az ellenlábás nemre vadító,
ha kirúgsz a hámból, szakadjon a húr,
de jósz[í]vű vagy, mint senki más,
csak ha megsértik önérzeted,
hû, micsoda rossz! nincs még egy ilyen
csodálatos ember a világon!

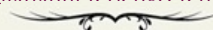
Feltalálsz mint Faust,
hódítsz mint Casanova,
és te vagy Byron is, alanyi költõ,
csupa ábránd, zabolátlan képzelet,
dallal, mókával, nekibusulással
ontod önmagad nagyszerüségét!

Te vagy a lírai lélek;
a hivatásos poétákban
nyoma sincs költõiségnek.
Jártam Ungarettinél,
Babitsnál, Eliotnál:
hûvös, tiszta szeretet fogadott,
cífrátlan, unalmas.

De mindeniknél a házmester
motort berregetett,
két-három felesége volt,
öt-tíz szeretõje,
rengeteg adóssága,
s este részegre itta magát
és sírt, mert senkije,
semmije a kerek érzéketlen
végtelenségben!

Hódolok előtted. Nem gúnyollak: irigyellek.
S mert irigységem alád-rendel:
belõled és jelenedbõl
bár szûkõsen, részesülök én is.
Te: én vagyok; de hol a másik, a harmadik?
Hajdan Göcsej, a bugris vidék,
mindenhol a szomszéd falutól kezdõdött.
Ha veled beszélni akarok,
csak magamhoz fordulhatok,

s égõ tüskék fölött a Meztelen viharja
redõzve ráborúl a horpadó talajra,
megreng az édesség vad fészke, cifra tál,
s a mozdulatlanul terienoõ fõnbe száll.

A TAVASZ JÁTÉKAI

A tavaszi játszadozás
a partokon, a réteken!
Szerelmet hajszol a legény,
lányban szunnyad a szerelem.
Ó röpkel labda, lengve tánc,
a tavasz gyilkos bársonyán
rosszul alszik a szerelem,
mocorog, ébredni kíván.

Lányban szunnyad a szerelem,
gomolygó hajfürtjeiben
melyekről pattogzik a fény
ahogy állõn parázs terem,
ravasz varázs-lepleiben
miket cífrára fest a fény;
álomi tarkaság a lány,
mögõtte árnyék a legény.

Lányban szunnyad a szerelem,
szénszerpenyõ szemeiben
hol felgyûl és kihúny a tûz
de mindig rejtve kényesen;
lányban szunnyad az õlelés,
ringatózó karjaiban
hol a toll-bábú üldögél,
hol a halál bilincse van.

Magányos éjek tõrei
vér-erek dõrgõ dobjai
két külön tûzvész kanyarog
egymást akarja oltani,

két szerelem egymás felé
kigyózik mint a gyûlölet
s az õsökkel telt temetõ
susogva bíztat, integet.

Ó a hináros férfi-szem
ó a homályos nõ-sikoly
mikor tavasz indái közt
két test elõször összeforr,
ott a fehér kút angyala
vonaglik, meghal csõnõdesen
s jövendõ koporsók hada
nyûzsõg, sötétlen, férgesen.
Lányban szunnyad a méz, a tej,
õvé lesz konyha, kamara,
cukorral, dísszel telt fenyõ,
fosztja férj, gyermek, unoka.
Lányban dereng az éjszaka
minden hulláma, csillaga,
csípõje urna-íve közt
a virrasztó halál maga.
Ó a közös kétféle vágy
vakon egymás felé szalad
egyetlen cérnaszál-hidon
és a híd mindig leszakad!
Ó tavaszi játszadozás,
egy érintés a lomb alatt,
belõle mennyi könny fakad

TÉMA ÉS VARIÁCIÓK

Ma szép nap van, csupa sugárzás, futkosnak a kutyák az árokszélen és mindenki remekül tölti az időt, még a rabkocsiból is nóta hangzik.

Ma szép sugárzás van, csupa idő, kutyáznak az árokszélek a futkosásban és a nap nótával tölt mindenkit, még a hangzásból is rabkocsi remekel.

Ma szép futkosás van, csupa mindenki, sugárzik az árokszél a kutyákra és az idő remekül tölti a napot, még a hangban is nóta rabkocsizik.

Ma szép kutya van, csupa futkosás, rabkocsi nótáz telten és mindenki hangosan remekel az árokszélen, még a napból is idő sugárzik.

Ma szép árokszél van, csupa nóta, remek hangzás a kutyákból és rabkocsiban tölti mindenki a napot, még az idő is sugarazva futkos.

Ma szép mindenki van, csupa remek, futkos a rabkocsi az árokszélen és a kutyák hangosan sugárzanak az időbe, még a nap is nótázva tölt.

Ma szép remek van, csupa hang, futkosás az árokszéli napon és idős rabkocsi sugárzik a kutyákra, még mindenki is töltésen nótázik.

Ma szép töltés van, csupa kutya, sugárzó nóta a napban és remekül időz mindenki a rabkocsiban, még a futkosás is hangosan árokszélezik.

Ma szép idő van, csupa rabkocsi, remek hang a futkosásban és kutyát tölt mindenki az árokszélen, még a nóta is sugárban napozik.

Ma szép rabkocsi van, csupa töltés, sugárzik a remek napba és kutyás árokszélek hangzanak a futkosásba, még az idő is nótázva mindenkizik.

Ma szép nóta van, csupa árokszél, kutyák remekelnek a töltésen és hangosan futkosva mindenki sugárzik, még a nap is rabkocsiban időz.

Ma szép hang van, csupa nap, futkos a nóta az árokszélen és remek rabkocsi sugárzik az időben, még a töltésen is mindenki kutyázik.

FÜST MILÁN

Régóta nem zörgettem ajtód. Mostan immár
homályba fordultál előlem.
Ki színtelen ragyogó karddá növekedtél,
mégis az évek párával beleheltek
-- mert van ám gyengédség is e goromba létben
és száanalom s mégtitkosabb finom tapintat,
avagy nem láttatok-e könnyezve rozsdásulni kardot? --
világolsz és engem hagyta sötétben.

Megbénult tested börtönébe dugaszolva,
palackba zárt dzsinn, kirobbantál,
légen túli légben mindened szabadon lebeg...
"Vagy azt várod, hogy eljövök csörgetni a rudat ágyfejednél?
és kérkedhetsz, hogy szálló lelket láttál?
netán megállítsam neked a menny görgését,
medvebőrön hozzam a csillagot, benne a bölcsességet,
mi gyümölcs fakad a másvilágon --
Nem, fiam. Csak az a kérdés, honnan ered a sötétséged,
innen-e, ahol fény minden! felfoghatod? vagy onnan,
gyászodból és rádhagyott ravatalomból."

A másvilágot, Mester! tőled tudakolni nem kívánom,
abban töltöttem eonokat, tán inkább ismerem,
mint itt a haldoklók tanyáit,
oly igen féltett apró kincseit
-- micsoda gúnyos hatalom a ragaszkodás! --
aztán maholnap úgyis követlek...

"Ne merd gyalázni a ragaszkodást! Tudod-e mennyire tapadsz
a kis ehhez-amahhoz? hiába mondd: Mester!

Mégse kárpállak, én is így valék,
mert az élet édes betegség, hol jégeső, hol száraz számum
a csontot rázza, s még kell! vacogtató a harapás!"

De a táncost aligha irígyled. Báli cipőm
neked adnám, te ropd, én zenét horkolok --

"Ne siess.Nézd: ablakodban a csonka Hold ereszkedik,
egy hét és elfogy. Majd újra növekszik, azt hiszed?
Tévedsz: ez a holdforduló nem újul sohatóbbé.
Tehát ha dolgoz van vele, addig kérj, perelj, vagy cselekedj,
míg behajlik ablakodon. Ha nem is felel panaszodra, néma,
ha szándéka és szabott útja egyként mostoha:
fölemelt két könyörgő tenyered, meg ő!
a háromban együttvéve semmi sincs,
csak a fény! ez nem fogy el soha."

'Valse triste'

Hűvös és öreg az este.
Remeg a venyige teste.
Elhull a szüreti ének.
Kuckóba bújnak a vének.
Ködben a templom dombja,
villog a torony gombja,
gyors záporok sötétén
szaladnak át a réten.
Elhull a nyári ének,
elbújnak már a vének,
hűvös az árny, az este,
csörög a cserje teste.
Az ember szíve kivásik.
Egyik nyár, akár a másik.
Mindegy, hogy rég volt vagy nem-rég.
Lyukas és fagyos az emlék.
A fákon piros láz van.
Lányok sírnak a házban.
Hol a szádról a festék?
kékre csípi az esték.
Mindegy, hogy rég vagy nem-rég,
nem marad semmi emlék,
az ember szíve vásik,
egyik nyár, mint a másik.
Megcsörren a cserje kontya.
Kolompol az ősz kolompja.
A dér a kőkényt megeste.
Hűvös és öreg az este.

Derkovits Gyula: Vasút mentén.

AZ ÉLET VÉGÉN 1969

'Haláltánc'

Öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Pöre Panni, szár Boriska,
lyukas Jancsi, zörgős Miska,
öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Mindenfelé csupa hó.
Döcög a Hold, a fakó.
A fagyos fák kérge pattan,
a jég reccsen a patakban.
Hé-hahó,
höhel hó!
kocog a Hold, a fakó.
Nincs itt gyász, nincs itt láz,
lábszárunkon, gerincünkön
szerelem se citeráz.
Nincs kikapós, nincs erényes,
nincsen morcos, nincsen kényes,
öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Amíg éltem, gazdag voltam,
parádésan furikoltam.
Osztozkodnak sok ruhámon,
nincs egy veszett pityke rajtam.
Öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Amíg éltem, szegény voltam,
répát faltam nyomorultan.
Egyszer csak a répadombról
az árokba legurultam.
Öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Amíg éltem, leány voltam,
kötényemben almát hordtam.
Mind megették a legények,
csupa váz és bőr maradtam.
Öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Amíg éltem, legény voltam,
leányokat csiklandoztam.

Átbóbiskoltam teljes életem.
A látványok, mint álmomban, forogtak,
semmit se tettem, csak történt velem,
ezernyi versemet fél-éberem írtam
dohányfüstben, nem is tudom hogyan.
Süvölvény-kortól fogva mostanig
asszony-kormány pólyált vattába és
elzsongított, nem bírtam tenni, élni,
szunnyadtam délben, írtam éjszaka,
sötétben szálltam, mint a denevér,
benső szemem nyílt a külső helyett.
Ha közben bölcsesség, vagy balgaság
felrázott volna, szenvedés, akármi:
kazánom túl-erős volt, sose robbant,
minden belül kavargott, forrt, feszített.
Dúlt két világvihar, százmillió
ember pusztult, meghalt anyám-apám:
álmomból serkentőnek mind kevés volt,
akárhogyan szégyenlem, így igaz.
Mindent vetítövásznon éltem át,
még akkor is, ha engem hajkurásztak
disznót őrizni, vagy sírt ásni, vagy
fejem körül füttyültek a lövések,
aludtam folyton, egykedvűn. De most,
hogy vénülés megrázza tagjaim
és bőrömben koccint a csontjaimmal:
végtére fölriadnék és szaladnék
szürcsölni elmulasztott kéjeket,
örülni, s örömet megbánva, fájni,
késő gyönyörtől megrokkanna halni,
bűzben, koszban, szégyenben, elhagyottan,
mint trágyadombon a veszettkutya.
De, mint mindent, ezt is csak álmodom.
Ha mindeddig nem ébredtem: tudom,
most már halálig hortyogok. Talán
a haldoklás majd ébren szembesít
minden mulasztás terhével. Talán
az álmon túli csöndben ébredek.

SZÁZADVÉG

Huszedik század vége: az idősebb
fáradtan nyalogatja sérülését
mit háború és diktatúra ejtett,
s az ifjabb tombol emléktelenül.

Korszak-váltás. Tagolt beszéd helyett
néhány tucat indulatszó elég,
míg füst-gatyában és már ismerősen
s lomhán megérkezik az ismeretlen.

Hegyes bajszom szálai közt
gíliszta túr a homokban.
Öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Amíg éltem, kövér voltam,
sokat ettem és szuszogtam.
A lelkem mint nagy bűdös szél
szállt el, mikor megpukkadtam.
Öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Amíg éltem, sovány voltam,
vékony árnnyal bandukoltam.
Mint a kidült komlókaró
olyan voltam, hogy meghaltam.
Öreg csont,
ifju csont,
rajta-rajta-rajta.
Se szántások, se utak.
Mind hidegek a kutak.
Jégcsap lóg a kereszt-ágon.
Álom tesped a tanyákon.
Hé! Hó!
Mindenfele mély hó.
Pöre Panni, szár Boriska,
lyukas Jancsi, zörgős Miska,
öreg csont,
ifju csont,
rajta-raita-raita.

MAJDNEM SZONETT

Húszéveskori önmagunkkal
ha találkozánk negyvenévesen:
irigyelnénk, vagy megpofoznánk.

Aki tegnap voltál:
ma már nem te vagy,
Aki holnap léssz:
ma még nem te vagy.

Csak az emlékezet csalása fűzi
egy életté a folyamatos halált.

Mert meghal szünetlen
az én, meg az énre az én,
a bennem sületlenebb én,
a velem okosabb én,
a rajtam kopottabb én, meg én...

Szaboles Piroška rovata

Panchó

Sok impozáns kép jelent meg róla, nem is nagyon tudok válogatni, így azt tettem ide, ami leginkább makoveczes és a kép fókuszában ott a "fekete lyuk".

Az ukrán Janukovics futtában hátrahagyott, pazarlóan fényűző - és megjegyzem legalább annyira giccses - magánvagyonának közszemlére tétele után enyhén szólva is megfekszi a gyomrom hazám felcsúti arénájának a képe.

Eszembe jut a Colosseum, amit császárok állítottak és látogattak valószínűleg hasonló indíttatásból. Igaz, hogy az Róma, az Örök Város szívében és nem egy alig-lélekszámú kis dunántúli faluban állt és áll ma is, patrícius paloták között, és nem egy falusi porta szomszédságában a kiskert alatt - bár egy falusi portából is lehet mini Versailles, és a kiskertből Tuileriák egy olyan országban, ahol a falak rugalmasak, és naponta maguktól nőnek, mintha öntöznek.

Anélkül, hogy a pszichológiáján merengének, megkérdem magamtól, hogy vajon hány évre rendezkedhetett be a Pancho Arénát megálmodó és kivitelező hatalom? Mert a Római Birodalom megért pár százat, és a frankok se mostanában kezdték a tündöklést, a többi birodalmakról nem is szólva, de valljuk be, manapság azért már kissé felgyorsult az idő.

A Pancho Aréna szimbolikája sokat üzen. Ez nem egy focipálya, ahol focizni lehet jól-rosszul, ahogy sikerül, ez elsősorban emberről szól. És fontossági sorrendről. Az alázatról, vagy éppen arroganciáról. Leginkább minden dolgok két oldaláról.

Mit látok én ebben az Arénában? Egy kisiút, aki rajong a játékért és ez a rajongás valahogy nem akar elmúlni sem a pubertással, sem a felnőttkorral. Tanul, okosodik, felvértezi magát mindennel, amivel csak boldogulni lehet az életben, de minden sikerek mögött megmarad a vágy. Játsszani akar.

Ujjaira madzagokat fon, bábokat fűz, és kis színházában különféle szerepeket játszik. Hangsúlyokat próbál, és addig gyakorol, míg ügyes játékosná nem válik. És eljön a nap, amikor feldördül a tapsvihar.

Már nincsenek vékonyka zsinórok, nincsenek játékbábuk, de nincs is rájuk szükség, a mozdulatok beleivódtak az ujjakba, a hang, a szó igézővé intonálódott az idők folyamán, a játéktér kitágult.

És fellőtte az égre saját fényes csillagát, alatta ott a fényárban úszó Aréna, faíveivel, fűtött gyepszőnyegével.

Minden tökéletes. Nem számít, mi zajlik az arénán kívül. Oda nem vetődik reflektorfény, a kinti morajt úgysis elnyomja a benti üdvriválás. És különben is miért nem örülnek? Miért nem játszanak? Miért akarják elrontani?

Nem számít. Semmi sem számít.

Csak a játék.

A játék.

[Következő oldal>>>](#)